

Moara cu noroc - procesul dezumanizarii lui Ghita

Caracteristic pentru Slavici este modul de a-si introduce personajele noi care irup parca dintr-o pre-realitate sau metarealitate paralele naratiunii, unde au existat pana atunci. Ele is impun prezenta cu forta aproape materiala a simplului fapt ca "sunt"

Spre deosebire de toti ceilalti, Lica e descris ca aparenta fizica. Portretul fizic si si perceptia interioritatii subiective sunt la Slavici in distributie complementara. Lica este si ramane multa vreme o simpla suprafata, cu trasaturi nete si contururi categorice, cu atat mai marcate in limpezimea prezentei lor, cu cat mai ascunse se vor mentine mobilurile reactiilor si gesturile de raspuns.

Cine este samadaul ? el reprezinta incarnarea unui principiu, singura personalizare directa si expresa din literatura lui Slavici a "vointei de putere". Samadaul este in primul rand o inteligenta lucida, stapana pe impulsurile firii, pe actele sale si pe consecintele lor.

Farmecul straniu care inconjoara acest personaj tare si hotarat, negativ e seductia inteligentei, misterul puterii sufletesti

In infruntarea cheie a nuvelei, dramatismul si paradoxul situatiei provin din faptul ca, revoltandu-se impotriva siluirii morale, carciumarul ii cere lui Lica, agresiv si umil, nu sa-l lase in pace, ci sa-l elibereze de constangere, sa-l ingaduie a veni spre el in chip liber.

El cere conditii de reciprocitate fatisa, ridicarea regimului de teroare si subordonare, si sugereaza ca dispune la randul lui de mijloace de represiune si constrangere. Incepe astfel sinuosul drum al obisnuirii cu raul. Dar samadaul e si el om si greseste, supralicitand.

Nu-si poate stapani satisfactia de a-si vedea adversarul atat de repede ingenuncheat si loveste vanitatea acestuia adanc ranita. Setea de justitie si vanitatea razbunarii unei personalitati ranite, amenintate cu distrugere, sunt formele prin care raul se instaleaza si ca obisnuinta in constiinta barbatului.

In unul din cele mai patetice momente ale nuvelei, personajele revin, intr-o comunicare-criza, la sinceritatea esentiala.

Barbatul "plange", intr-un acces de dezvaluire completa se compatimeste si ii compatimeste pe ceilalti, isi cere "iertaciunile". Pierzand totul, fara nicio vinovatie infaptuita, Ghita nu mai poate fi altceva decat ceea ce ii ofera samadaul sa fie. Din acest moment incepe dedublarea, actiunea sun socuri momentane.

El oscileaza intre lacomia pentru bani, pe care tot Lica i-a sugerat ca patima esentiala si insalvabila si brustele reculuri ale vanitatii temporar animate, care isi cauta mereu razbunarea.

Instrainat de toti, el se instraineaza de sine si se vede tot timpul ca pe un dublu. Cheie personajului e de aici inainte inertia actionand pe directii disjuncte. Mortificat, barabtu mai are totusi o parte a

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

sufletului vie : iubirea pentru sotia sa. Sentimentul sau fata de ea e impartit intre vanitate masculina si dragoste.

Samadaul, care vrea sa-l stapaneasca total, ii cere sa-i lase lui pentru o noapte pe Ana. In acest gest, pe care multi l-au vazut ca pe o limita a degradarii criminale, trebuie sa distingem o forma a demnitatii, deviata insa de la adevaratele ei scopuri si mijloace. Barbatul se sacrifica impreuna cu ce are mai propriu, mai apropiat si mai iubit, vrand sa salveze totul si stiind ca duce totul spre o distrugere purificatoare.

Urmeaza magistrala scena a uciderii pe care, spre deosebire de toate celelalte acte grave ale existentei sale, el nu il face intr-un impuls intempestiv. E un ritual, savarsit intr-un calm si o reculegere exemplara. Acest om puternic, sanguinal, impulsiv, implineste crima ca pe o ceremonie de ingropaciune.

Dar omorul are mai ales intelesul unui act de dragoste, ba chiar de paternitate. Ghita vrea sa-si scape femeia din imensul chin al pacatului, al pierderii individualitatii prin care el trecuse pana atunci. Stia ca nici pentru ea nu mai ezista cale de intoarcere si singura salvare era suprimarea.

Scena are tragismul dostoevskian al solidaritatii in nenorocire. Ucigasul isi iubeste victima si o omoara tocmai pentru ca o iubeste.